

ข่าวจากเวทีเจรจาการค้าโลก

จัดทำโดย คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลก

ฉบับที่ 4/2557 วันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2557

ความหวังของการเจรจาการค้าบริการภายใต้ WTO

ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ หรือความตกลง GATS เป็นความสำเร็จของการเจรจาการค้าพหุภาคีรอบ อูรุกวัย ความตกลงดังกล่าวได้ทวีความสำคัญขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากปัจจุบันภาคบริการมีส่วนในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของโลกสูงมาก และยังมีสัดส่วนในการจ้างแรงงานมาก ทั้งในประเทศพัฒนาแล้ว และกำลังพัฒนา

หลังจากที่เจรจาชะงักงันมาตั้งแต่ปี 2554 สมาชิก WTO เริ่มหันมาให้ความสำคัญกับการเจรจาการค้าบริการอีกครั้ง เมื่อสมาชิกมีมติเอกฉันท์ยอมรับความตกลงด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าเข้าเป็นส่วนหนึ่งของความตกลง WTO โดยจะมีการจัดทำแผนการเจรจาขั้นต่อไป (Post Bali Work Programme) ให้แล้วเสร็จในเดือนกรกฎาคม 2558

ไทยซึ่งแม้เป็นประเทศกำลังพัฒนาที่มีประชากรส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตร แต่เมื่อคำนึงมูลค่าการค้าในภาคบริการที่สูงขึ้นเรื่อยๆ จากข้อมูล WTO ได้จัดทำ ประเทศไทยมีมูลค่าการค้าภาคบริการสูงเป็นลำดับที่ 13-14 ของประเทศสมาชิกทั้งสิ้น 160 ประเทศ และการค้าบริการของไทยมีแนวโน้มจะนำการค้าภาคสินค้า ทั้งเกษตรและอุตสาหกรรม ดังนั้น ไทยจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้ประกอบการในการค้าบริการสาขาต่างๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการ หากเจรจามีความคืบหน้า และมีการเปิดตลาดเพื่อการแข่งขันที่สูงขึ้น เพื่อประโยชน์ของผู้บริโภคที่จะเข้าถึงการบริการที่มีคุณภาพในราคาที่ เป็นธรรม การค้าบริการเป็นกุญแจสำคัญในการผลิต ขนส่ง การค้าสินค้า และการลงทุนระหว่างประเทศ การพัฒนาการค้าบริการจึงเป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับแหล่งผลิตสินค้าให้กับประเทศไทย ในฐานะศูนย์กลางการค้าในภูมิภาคด้วย

ข้อมูลภูมิหลังการเจรจาการค้าบริการภายใต้ WTO

แม้ Doha Ministerial Declaration ในปี 2544 ได้กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องสรุปผลการเจรจาเปิดตลาดการค้าบริการภายใน วันที่ 1 มกราคม 2548 โดยมีการยื่น initial request เกิดขึ้นในปี 2545 และมีการยื่น initial offer ในปี 2546 และในการประชุมรัฐมนตรีที่แคนคูนา ได้มีมติให้สมาชิกเร่งยื่น initial offer ให้ครบ ส่วนประเทศที่ยื่นแล้ว ขอให้มีการยื่น revised offer ภายในปี 2548 แต่ไม่สำเร็จ

ที่ประชุมรัฐมนตรีที่ฮ่องกง ในปี 2548 จึงมีมติให้ประเทศสมาชิกยื่น 2nd revised offers ภายในเดือนกรกฎาคม 2549 แต่การเจรจา ไม่สามารถหาข้อสรุปได้ เนื่องจากความแตกต่างของระดับการพัฒนาของประเทศสมาชิก จึงยุติการเจรจาจนถึงปี 2550 โดยแม้มีการเจรจาต่อ หลังจากนั้น แต่ก็ไม่มีกำหนดเวลาที่ชัดเจน เนื่องจากต้องรอความชัดเจนในการเจรจาเรื่องอื่นๆ ก่อน อาทิ สินค้าเกษตร และสินค้าอุตสาหกรรม

ต่อมา รัฐมนตรีการค้าหลายประเทศ รวมทั้งไทย ได้เข้าร่วมการประชุม Signaling Conference ที่ WTO นครเจนีวา เมื่อเดือน กรกฎาคม 2551 เพื่อส่งสัญญาณ (signal) เปิดตลาดเพิ่มเติมจาก initial offers ที่ยื่นในปี 2546 และ revised offers ที่ยื่นในปี 2548 โดยระดับ การเปิดตลาดที่จะผูกพันในขั้นสุดท้ายจะขึ้นอยู่กับผลลัพธ์การเจรจาในภาพรวม แต่เนื่องจากการเจรจาในรอบสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม ไม่มีความคืบหน้า การเจรจาการค้าบริการในปี 2551 จึงสรุปผลได้เพียง stocktaking ในชื่อ July Package 2008 เท่านั้น การเจรจาการค้าบริการ ได้ดำเนินการอีกครั้งในปี 2554 (Easter Package 2011) แต่ก็ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้

สำหรับไทยได้ยื่น offers ไปแล้ว 2 ครั้ง ได้แก่ initial offer ในปี 2546 และ revised offer ในปี 2548